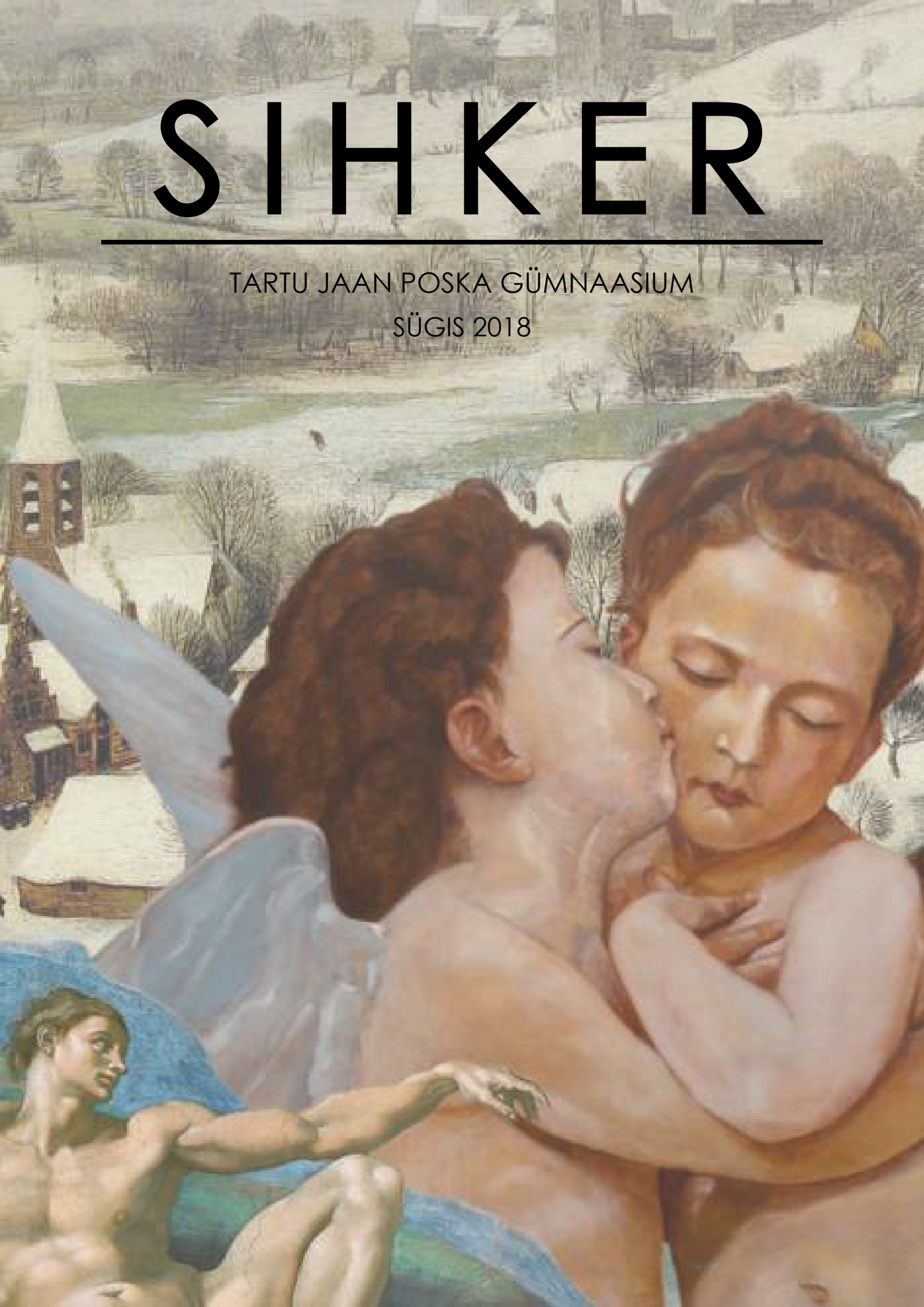

SIHKER

TARTU JAAN POSKA GÜMNAASIUM
SÜGIS 2018

Tervisenädal

Helmi-Helena Lindström, Salome Lole Dominguez Ortiz, Marion Kukk

23.-30. septembril toimus Euroopa IV spordinädal. Meie kooli traditsioon on sel nädalal pidada tervisenädalat. Juba neljandat aastat toimusid meie koolis sel nädalal kehalise kasvatus tunde ajal õpilastele tervise- ja sporditeemalised loengud. Õpetaja Liina Reinup kutsus külla erinevaid lektoreid - kokku toimus 11 loengut, kus kajastati kuut erinevat teemat.

Noorimatel poskalastel oli kõigil erineva teemaga loeng. Klassidel oli võimalik kuulata Tartu Tervishoiu Kõrgkooli töökeskkonnaspetsialisti ja TÜ rahvatervishoiu esimese kursuse magistranti Elisa Kenderit, kes kõneles tervisliku toitumise põhimõtetest. Teistel oli aga võimalik kuulata Spordiklubi Võimla treener Martin Õnnikut või Kaitseliidu instruktor-kompaniitöötajat Alar Hutrovit. Kõnelemas käis ka vastutustundliku elustiili edendaja ja õiglase kaubanduse ekspert Jaanus Välja, kelle loengust annab pikema ülevaate 10. klassi õpilane Helmi-Helena:

“Tervisenädala raames sai 10.e klass kuulata Jaanus Välja loengut teemal “Meie toitumise ja globaalsete arengute vastasmõju”. Välja on tegelenud toitumise ja tarbimise uurimisega juba 15 aastat.

Loengu põhiteemad olid toidu kasvatamine arengumaades ja selle otsene mõju meie kui tarbija tervisele ja elukvaliteedile.

Kui paljud Sihkri lugejatest joovad hommikul kohvi? Ilmselt nii mõnedki. Aga kas te olete kunagi mõelnud sellele, kuidas meie kohvisõltuvus mõjutab tootjaid arengumaades? Ma võin julgelt öelda, et mina polnud sellele kunagi varem mõelnud.

Kohviubade tootmiseks kulub palju aega, aga ka nende puhastamiseks kulub kas palju aega või palju vett. Maheube kuivatatakse päikese käes, mis on säästlikum, aga samas ka aeganõudvam protsess. Masinlikult ube puhastades kasutatakse vett, mis lastakse pärast puhastamata loodusesse tagasi. Ühesõnaga, meie kohvisõltuvus hävitab meie planeeti ja arengumaade loodust. Kuid mida saavad sellest loodusvaenulikest protsessist kohvikasvatajad? Üks arengumaade kohvifarmer teenib aastaga vähem, kui keskmine sõitlane aastast kohvile kulutab. Suurem osa sellest rahast, mis sina kulutad pakile kohviubadele, ei jõua kunagi neile, kes neid ube tegelikult kasvatavad. Kohvikasvatajad ei teeni kunagi tagasi seda raha, mille nimel nad on oma riiki hävitanud.

Kui paljudele lugejatest meeldib puuvilju süüa? Olen kindel, et teid on rohkem kui kohvijoojaid. Kindlasti olete kuulnud taimekaitsemürkidest ja kõiki muid õuduslugusid puuviljakasvatuse kohta. Aga see kollane banaan on ju nii ahvatlev...

Kas te teadsite, et banaanid on tegelikult kloonid? Me oleme harjunud sellega, et banaanid on seemnevabad ja kuldkollased. Looduslikult banaanid aga nii ei kasva. 70ndatel hakati tootma seda ühte banaani, millega me harjunud oleme. See banaan, mida sa täna sõid, on odav koopia. Kõlab ulmeliselt! Veel ulmelisem on aga see, et sedasorti banaane ei pruugi meil enam viie kuni kümne aasta pärast üldse olla! Kui kloonitav banaan saab mõne haiguse või viiruse külge, saavad selle ka kloonid. Ning neid banaane ei saa enam müüa.

Banaanide puhul on kindlasti huvitav ka see, et banaane küpsetatakse gaasikambri. Jah, päriselt. Banaanid korjatakse ning eksporditakse, kui nad on veel rohelised. Küpsema pannakse need aga riigis, kuhu nad sisse toodi. Eestis on üks “banaanikamber”, mis asub Harjumaal. Muidugi kasutatakse puuviljakasvatuseks ka igasuguseid väetisi, mis on mõnikord arenenud riikides juba ammu keelatud. Kasvatajad ja tootjad hingavad mürke sisse, sina sööd neid endale sisse. Kas see banaan on ikka veel sama ahvatlev? Kas te teate, kus kohvi ja banaane ja kõike muud sarnast kasvatatakse? Kui ütlesite, et põllu peal ja kasvuhoonetes, on teil täielik õigus. Aga kust ja kuidas saadakse seda maad, kuhu põlde ja kasvuhooned rajatakse?

Muidugi ei kulu taimekasvatuseks ainult maad, vaid ka vett. Kas olete kuulnud ringpõldudest? Kui ei, siis võite internetist pilte otsida. Tihti asuvad need paikades, kus vett on vähe ja kastmiseks hakatakse kasutama fossiilvett. Kastmiseks kasutatakse ka jõgedest tulevat magevett ja see on peamiseks põhjuseks, miks on janusurmade hulk arenguriikides nii suur. Veevool lõigatakse ära juba jõe alguspaigas ning kaugematele aladele ei jätku midagi. Kohalikud peavad kas kolima või surema. Ja kui endised “maakad” kolivad linna, suurenevad ka prügimäed, mis on tervisele ohtlikud.

Mida saame meie teha, et seda olukorda leevendada? Kui vähegi võimalik, osta mahetooted. Toeta kohalikke kasvatajaid, käi turul. Pane ise endale basiilikut või rukolat potti kasvama. Ära osta seda kaugelt imporditud õuna, võta hoopis Poola oma. Räägi tuttavatele, mis ülekohut nad teevad nii inimestele kaugel maailma teises otsas kui ka oma tervisele.

Hoidke oma tervist! Hoidke loodust ja hoidke üksteist!”

Kõik üheteistkümnendikud said (loode-tavasti!) tänu OÜ Tartu Koolitervishoiu liikme Kristin Mägerile pädevateks esmaabi andjateks. Loengus keskenduti elustamisele ning hiljem said õpilased isegi käised üles käärida ja tegutsema hakata. 11. klassi õpilane Salome Lole ütleb nii:

“11. klassid said spordinädala raames targemaks esmaabialaste teadmiste võrra. Peeti loeng elustamise teemal, pärast mida said ka õpilased ise käised üles kerida ja tegutseda. Õpiti, kuidas käituda, kui keegi on teadvusetu: tuleb kontrollida hingamist ja hingamisteid, vajadusel alustada südamemassaaži ning kindlasti abikutsuda. Harjutasime teiste klassikaaslaste peal, kuidas teadvuse kaotanud isikut õigesti külliasendisse tuleb sättida. Mannekeeni peal aga sai proovida AED elustamisaparaadi kasutamist ning südamemassaaži tegemist. Igal juhul olen tänulik, et klassikalise kehalise tunni asemel sain võimaluse õppida midagi erinevat ja muul moel kasulikku.”

Abiturientidele oli mõeldud kaks loengut, kus kõnelesid KVÜÕA Sõja- ja katastroofimeditsiinikeskusest kapten Ragnar-Toomas Kibur ja veebel Rene Lepik spordist ja meditsiinist kaitseväes. Kuulajad olid mõnestki infokillust hämmingus - et olla kaitseväes peab inimene läbima NATO testi, mis arvatavasti ka mõnele sportlaselegi paras pähkel. Näiteks peavad mehed selle maksimaalpunktidega läbimiseks tegema minutis 73 kätekõverdust, jooksma 3,2 kilomeetrit 13 minutiga ning tegema 78 istesetõusu samuti VAID KAHE MINUTI JOOKSUL! Kõnelejad seletasid ka muud üht-teist, mis kaitsevärke puutub ning illustreerisid juttu kirevate ja humoorikate lugude ning juhtumitega, millega nad tegelenud on. Nagu üheteistkümnendikudki, said ka abiturientid põgusa ülevaate sellest, mida teha, kui inimene on teadvusetu või eluohtlikus seisundis, ent praktikani nemad ei jõudnud.

Sport ja tervis on eluoluline, mistõttu on tähtis, et tervisenädala loenguid toimuks Poskas ka järgnevatel aastatel. Kuulajad on korraldavale õpetajale ühe suure kummarduse võlgu!

Rebaste ristimine

Kristin Rebane

Uus kooliaasta, uued kuulekad rebased ja uued abiturientid, kes ei tohi võimul lasta pähe minna - nii saidki värsked poskalased ristitud. Kerge see teekond täieõiguslikuks Poska gümnaasiumi õpilaseks saamiseni ei ole. Kümnnendikud pidid näitama taset joogas, sibula pudelisse saama, koolimaja treppidest üles sprintima, oma sisemise laulja valla päästma ja akrobaatide kombel mööda teibijooni kõndima. Muidugi ei puudunud ka ristimisele omased kalamängud. Kuigi esimene päev lõppes vihmaga, ei andnud ükski rebane alla ja kõik jõudsid ilusti finišisse. Eriliselt paistsid silma 10.a klassi noored. Nad olid alati kohal ja kuulekad, näitasid tõelist ühtsust klassina ning andsid endast 100%. Kõik see tõi neile ka võidu.

Nalja jagus ristimise jooksul kõigile. Eriti eredalt on korraldajatel meeles, kuidas rebased pärast ümber toika keerutamist võidu peale jooksma pidid. Nii mõnegi võistleja murdis gravitatsioon maha ja segaduses kümnnendik pidi paar sekundit murul puhkama enne, kui sai võistlust selgema peaga jätkata. Õpetaja Mällole tegid aga nalja korraldajad, kes tema sõnul nägid välja nagu päästemeeskond oma helkurvestides. Rebastele on mällu sööbinud mäest alla jooksmine toores kala suus. Ka ühiseid rongkäike meenutavad nad naeratus suul.

Üldiselt võib ristimist edukaks pidada. Õpetajad ei nurisenud ja rebased jäid rahule. Õpetaja Adamsoo ja õpetaja Sauk isegi võitsid ristimisest osa oma klassi ridades. Siiski pedagoogidele saadetud tagasiside küsimustiku vastustes selgus, et neid häiris õpilaste kokku teipimine kõige rohkem. Ka noorte külge seotud esemed tekitasid probleeme. Näiteks keemiaõpetaja Reinvelt kleepis ühe õpilase küljes olevad kulinad kinni, et need tundi ei segaks. Kuigi õpetajatel paar murekohta oli, ei öelnud juhtkond midagi halba.

Ristimislulet

Thea Zirkel

Meil koolileht on Sihker -
võimas, vaimukas ja vägev.
Kõik targad seda loevad
ja sest ka juttu teevad.

Ja neil on õigus.
Usalda neid, kui ütlevad:
„Sihker on parim”.

Vahel kuuled ja siis mõtled,
kas see ilmsi oli või unes,
kui koridoris kostab
„Sihker võimule”!

Sa oled see, mida sa kannad?

Kristin Rebane

Riietus on üks esimesi asju, mis inimese juures silma hakkab. Tihti peale tulenevad sellest ka eelarvamused. Lasime neljal õpetajal iseloomustada kolme õpilast nende riietusel põhinedes.

NB! Õpetajad palusid rõhutada, et keegi neist tegelikult ei hinda õpilase nende riietuse järgi. Tegemist on loominguilise ülesandega ning ühtki väidet ei peaks võtma selliselt, et nad tegelikkuses ka õpilast jälgides nõnda kogu aeg mõtisklevad.

Fotod: Kristin Rebane

ÕPILANE 1

õp EINIKE REINVELT

Pildil olev noor on minu arvates päris stiilne ja sellist riietust kannaksin meelsasti ka ise. Tema riietus on mugav ning sobib vahetunni ajal ka koridori põrandal istumiseks. Jalatsite osas peab vist leppima tõsiasjaga, et hetkemood eeldab tenniste kandmist. See noor sobib nn „kontorirootiks“ ja võiks vabalt olla ka noor õpetaja.

õp EERIK SÄRE

Pintsak on oluline riideese - ega muidu ma seda nii tihti ka ise kannaks. Tekitab tunde, et neiu on edumeelne. Olgugi, et värvid on vähe polükromaatilised, on isiksus siiski silmatorkav. Tenniseid meenutavad moekad Vansi jalatsid piiritlevad ära värvigamma äärmused. Vaadake, jalatsitel on kõige tumedam must ja kõige valgema valge korraga, ülejäänud riideesemed jäävad sinna vahemikku. T-särgil olev sõnum võib tähendada mida iganes, aga see särk pole valitud lihtsalt niisama. Riietusest loen välja, et neiu alateadlik avalik sõnum on järgmine: „Ma olen isiksus, kes teab, kuidas väheste värvikontrastidega riietuse juures välja paista väga värvika noorena. Ja mitte ainult paista... ma olen! Ma tean, et minu isiksus on särav, ma olen enesekindel, aga mitte ebavajalikult üleliia. Ma tulen enda ja oma eesmärkidega toime. Ma jõuan kaugele, aga samas on mul ka siiralt hea meel, et ma ei ole siin teel üksi - minu ümber on head inimesed, kellele ma tahan meeldida ja ma meeldingi.“

õp MARI ROOSTIK

Esimene neiu tundub olevat ontlik õpilane. Ta istub vaikselt omal kohal ja teeb usinasti märkmeid ning kuulab õpetajat. Ta arvatavasti loeb ka oma hommikukohvi kõrval ERRi uudiseid. Märkasin teda tegelikult juba enne koolis, sest ta oli miskipärast kokku pannud triibud ja ruudud. Tegelikult ei käi erinevad mustrid ju kokku. Kui püksid oleksid tavalised mustad või hallid, oleks kohe palju parem. Temas justkui ei ole midagi eripärast. Jalas on klassikaline Vans ja riides on ta ka nii nagu enamus tüdrukuid. Aga see ei ole ilmtingimata halb asi, sest ta tegelikult näeb ju hea välja.

Blondide juustega daam on minu arust igati hästi riides. Kui keegi kannab pintsakut või midagi pintsakutaolist, siis see on minu arust just see, mis kooli kui asjaliku (Poska puhul võiks öelda, et isegi akadeemilise) asutuse õhustikule vajalikku asjalikkust ja korrektsust juurde annab. Riietuse abil annab selgelt rõhutada mingi asja või sündmuse tähtsamat rolli, pannes selga veidi väljapeetumad riided. Kool on samas koht, kus oluline on ka olemise mugavus, ning seetõttu suur tänu neile, kes ehk mingi osa oma mugavusest riietuse arvelt ohverdavad.

ÕPILANE 2

õp EINIKE REINVELT

Pildil oleva noore jaoks ei tundu olevat eriti oluline, mis ta kooli tulles selga paneb. Teksad, dressipluus ja botased on mugavad, kuid riietuses puudub sära ja omapära. Tundub, et tema jaoks ei ole riided ja riietumise stiil eriti tähtsad.

õp EERIK SÄRE

Kõik tema riietuses väidab mulle, et see mees on hullult äge. Esiteks on tal varjatud andeid rohkem kui ta teistele välja näitab. Teiseks teab ta väga olulisi elutõdemusi juba varakult. Kolmandaks on ta väga energiasäästlik. Las ma laiendan. Teeb ta seda teadlikult või mitte, aga ta oskab alati seltskonnas õigel hetkel särada - aga neid õigeid hetki tihti ette ei tule ja siis ta võib tunda vahel igavust. Tal ei ole probleeme püüda vastassoo uudishimulikke pilke, ent ta ei viitsi väga neist välja teha, sest ta isiksus ei nõua kiiret reageerimist (seda väidavad mulle tossud). Ta teab, et huumoril on siin elus suurem roll kui kirjandus, teadus ja teiste inimeste kogemused suudaks sõnadesse panna (särk). Ta küll väidab mõnikord, et ei hooli, aga tegelt hoolib ja hästi palju. Kui ta leiab selle, milles ta on väga hea, siis saab tõenäoliselt enamus Eestist teada, kui hea ta on. Koolgi kõnetab teda rohkem selles valdkonnas, mis tal sisimas tugevalt põleb (seda väidab tema kehakeel ja energiasäästlik postuur).

õp MARI ROOSTIK

See poiss on selline harju keskmine. Koolis ta teeb täpselt nii palju kui on vaja. Tunnis jääb ta enamasti märkamatuks. Enamjaolt ta arvatavasti istub tunnis telefonis. Riietusel pole otseselt midagi viga. Väga positiivne on see, et ta plussil on eestikeelne tekst. Ilmselgelt hoolitseb ta oma tossude eest, sest need näevad välja nagu uued. Muidugi on ka võimalus, et need on uued. See lohvakas väljaveninud pusa on küll üleliiast. See pusa näitab, et ta välimus teda nii väga ei huvita.

õp INDREK PAJUR

Tooksin välja, et igasugused huvitava sõnumiga särgid mõjuvad kahtlemata üldist pilti rikastavalt. Oluline on muidugi ka see, et isik sõnumi taga oleks sõnumi vääriline ja mõjuks sellega koos usutavalt. Pole mõtet selga panna särki, millel olev sõnum ütleb üht, aga inimese hoiakud, põhimõtted ja väärtused on hoopis midagi muud. Selgitaksin seda näitega. Oletame, et kellelgi on seljas MyFitnessi logoga särk, aga inimene ise näeb välja selline, et spordi tegemisega pole ta aastaid kokku puutunud. Teisipidi avab selline lähenemine hea võimaluse paroodiaks ja (enese)irooniaks, aga siis peab inimesel olema piisavalt paks nahk, et võimalikke kaasnevaid asjaolusid taluda.

ÕPILANE 3

õp EINIKE REINVELT

Pildil olev noor näib olevat spordihull, kes meelsasti osaleb kehalise kasvatuse tundides ja ei taha sellest riietumisviisist ka igapäevaselt loobuda. Samas tuleb nentida, et ta näeb neis riietes kena välja. Kuna ma pole dresside-inimene, siis ise sellist stiili ei valiks.

õp EERIK SÄRE

Jah, ta paistab silma. Pusa ütleb "Born to stand out". Teda märgatakse ning ta tunneb ennast siis hästi. See on OK ja eluterve suhtumine selles kummalises virr-varris, mida me ühiselt kutsume Eluks. Isikuomadused tekitavad talle endale vahel konflikti, et "mis on mu kõrgem eesmärk?" Aga ta paistab, et on väga väga empaatiline. Ta võib tantsida tunde ja tunda suurimaid rõõme, aga kui sõbrannal on midagi halvasti, võib ta sõita bussiga 2 tundi ja joosta üles kõikidest treppidest, et ta saaks teda juba kiiremini kallistada ja lohutada. Riietusest veel. Ta peab mugavust

tähtsaks. Ta kannab mõnikord ka ebamugavaid riideesemeid, mida ennustavad tema sportlikud hovid, seetõttu võiks ju koolis tunda ennast hästi ja mugavalt. Kool tundub vahel igav, sest liikumist on vähe. Aga tundide teemadest kui miski klikib... siis on silmad kui kullil ja kõrvad kui koe-ral. Riietus annab mõista, et ta on hästi elujaatav, aga et teised teaks ka kui äge ta on. See on vinge.

õp MARI ROOSTIK

Esimene asi, mis selle riietuse juures silma jääb, on see pusa. Kiri “born to stand out” läheb vastuollu selle tüdruku olekuga. Klassikaline must ja valge Nike toss, tavalised mustad teksad ja pusa - julgen öelda, et see riietus on vägagi oma-*ne basic white girl* kultuuriga. Seda võib kirjelda-*da* kui ebakindla noore kamoflaaši. Selles ei ole tegelikult midagi halba, sest neiu näeb hea välja.

Esimesena tekib küsimus, kas nii kitsaste teksadega on üldse võimalik liikuda ja ennast hästi tunda. Nähes nende massilist levikut koolis, siis vist ikkagi on, kuigi mina ei saa sellest aru, et kuidas. Pusedega koolis käimise vastu pole mul midagi, vajalikul hetkel saab sealt paraja koguse sooja ning õue minnes saab külma ilma vastu võitlemiseks kapuutsi mõnusasti pähe tõmmata. Üks asi muidugi on, mis puserahva puhul mind häirib. Kui keegi ikkagi tunnis kapuuts peas istub, siis see tekitab minus küsimusi. Üks ühisjoon esimese pildiga on lühikeste pükste kandmine. See on mulle taas midagi arusaamatut, sest vanasti kutsuti taolisi pükse kukepüksteks ja kui keegi käis koolis selgelt lühikeseks jäänud teksadega, siis tehti tema üle nalja stiilis, et kas pole raha uusi teksasid osta või midagi taolist. Kunagisest naljakohast on praeguseks aga mood saanud ning seeõttu tuleb vist asjaga ära harjuda. Küll aga ei kavatse ma kunagi aru saada inimestest, kes sisuliselt null sokke kandes lasevad jalanõudel oma kannad lõhki hõõruda. See on väga küsitava väärtusega praktika.

Lisakommentaari õpetaja Pajurilt:

Viimase asjana rõhutaksin, et üldiselt tundub mulle siiski inimeste riietuse ja akadeemilise soorituse kvaliteedi vahel teatav seos valitsevat. Kes leiab aega selleks, et oma stiil korrektseks vormida, leiab tõenäoliselt aega ka selleks, et oma teadmiste kallal vaeva näha. Ükskõiksus või hoolimatus ei piirdu sageli ühe inimtegevuse valdkonnaga vaid levib igasse nurka. Mulle iseenesest väga meeldiks tunnid, kus kõik on kooli tulnud triiksärkide ja kingadega. Inimeste väljapeetud olek looks kahtlemata parema atmosfääri ka õppetööle keskendumiseks, sest kuidas sa ikka lollitama hakkad kui kõik nii viisakana näib ja seda ka on.

Ja veel! Ma ei eita mugavust, aga kui me lähtuks ainult mugavusest, siis villaste dressidega kooli jõudnuna ja nähes, et kõik teised on samasugused, ei võtaks me seda asja tõenäoliselt enam nii tõsiselt kui me seda võtma peaks.

Riiete äraviskamise alternatiive

Salome Lole Dominguez Ortiz

Kui sorteerime oma riidekappi, satume tihtipeale asjade otsa, mis enam endale selga ei mahu või uue stiiliga ei sobi. Esimene mõte on need ilmselt ära visata ja kogu lugu unustada. Veidi järele mõeldes ei ole see aga üldsegi loodussõbralik tegutsemisviis. Järgnevalt tutvustan erinevaid võimalusi, kuidas on võimalik vanadest riietest säästlikumalt vabaneda.

Riiete müümine interneti müügiportaalides

Rohkem tuntumad on ilmselt Soov.ee, Osta.ee, Okidoki.ee ja Buduaari turg. Paljud neist pakuvad turvalise tehingu sooritamiseks ka deposiidimakse võimalust. Hiljem loodud portaalid on näiteks ka Basaar ja Yaga. Küll aga tuleks arvestada, et mõned seesugused kohad võtavad toote müügi korral teatud summa vahelt (Osta.ee omistab 9% ja Basaar 20%).

Riiete müümine sotsiaalmeedias

On olemas hulganisti müügigruppe Facebookis, kus tasub proovida oma asju müüa. Üsna värske trend on ka eraldi konto tegemine Instagrami, mille ainuke eesmärk on esemete müük. Ainuüksi Instagrami otsingumootoris „kapitühjendus“ tippimine annab mitukümmend vastust.

Riiete müümine komisjonipoes/kirbuturul

Tartus on ohtralt suuri ja aktiivseid kirbuturge, kus saab oma boksi rentida ja riided ning muu pudi-padi müüki panna. Suuremad neist on XXL, Tehase ning Sarapuu kirbuturud. Boksi rendihind on 20 euro kanti kuus, aga saab ka nädalate kaupa üürida. Kui viia oma riided komisjonipoodi, ei pea ise millegi eest tasuma, ehkki peab arvestama, inimese määratud hinnale lisab pood samuti mõne euro. Üks vahva komisjonipood on näiteks Võru Varblane!

Riiete annetamine

Kui inimene on igal juhul otsustanud oma vanadest riietest vabaneda, ei pea ka sumi saamisel olema suur roll. Sellisel juhul kõige lihtsam on viia soovimatud esemed Uuskasutuskeskusesse – see on meie koolile väga lähedal, Riimäe bussipeatuse taga. Seal sorteeritakse ja pannakse asjad müüki võrdlemisi kähku. Tartusse on paigaldatud ka kaheksa riietekogumiskonteinerit, mida haldab Humana. Need asuvad näiteks Zepelini, Ujula Konsumi ja Annelinna Prisma parklates. Nii jõuavad riided müüki või annetustena Aafrika riikidesse. Kõlbmatud riided töödeldakse ümber.

Koolikell, koolikell, kuhu aeg jäi seisma sel?

Kristin Rebane

POOLT

Õpetaja Karl Gustav Adamsoo arvab, et see vaikus, mida enne täitis koolikell, on vägagi positiivne. Tunni algust kuulutava helina puudumine sunnib aega paremini tähele panema. Nii peavad õpetajad ja õpilased ise vastutama selle eest, et nad oleksid õigel ajal õiges kohas. Noore õpetaja sõnul on see hea vundament tulevikuks. Sarnaselt kõigile teistele oli temalgi alguses harjumatu pilku pidevalt osutitel hoida, kuid õpetaja Adamsoo tões, et tänaseks meeldib talle kella puudumine üha enam. Eriti teeb mehele rõõmu see, et õpilased ei hiline.

VASTU

12.c klassi õpilane Kaarel Mäemuuru aga arvab, et koolikell tuleks tagasi tuua. Tema sõnul inimene oma loomuses ei võta muutusi hästi vastu ja seetõttu on kellast maha jäänud vaikus harjumatu. Abiturienti häirib ka see, et tunni piirid on hägused ja õpilased kipuvad varem tundi lõpetama. Erinevalt õpetaja Adamsoost on õpilane Mäemuuru täheldanud sagedasi tundi hilinemisi. Poiss tõi välja ka selle, et enamike õpilaste jaoks on see mugavam, kuid teda ennast häirib kindla tunniraamistiku kadumine koos kellaga.

Vilistlaslugu: Killu Kolsar

Marion Kukk

Killu Kolsar on meie kooli VII lennu vilistlane, ta õppis Lembi Loigu humanitaarklassis. Nüüd aga elab noor meist tunniajase sõidu kaugusel Viljandis ning õpib Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias kultuurikorraldust.

Miks otsustasid pärast põhikooli just Poskasse õppima tulla?

Sel ajal, kui meie lend gümnaasiumisse astus, tuli katsed teha igas koolis eraldi. Kandideerisin kolme Tartu keskkooli ja paistab, et läks hästi, sest sain igaühte sisse ka. Kusjuures Poska vestlusele pidin tulema kesklinnast jala kerge lumetormi ajal, seega kohale jõudes olin üleni märg. Mäletan, et läksin teise korruse naistevetsu, keerasin ukse lukku ning hakkasin puhuri all oma juukseid kuivatama, sest närv oli ikkagi sees ja ei saanud ju võhivõõraste ette üleni sassis olemisega minna :D Peale vestlustel käimist jäin kahe kooli vahel kaaluma, kuid täiesti ausalt öeldes käitusin sisetunde järgi. See sama kõhutunne oli mulle juba kaheksanda klassi lõpus öelnud, et peaksin Poskasse tulema ning otsustasin, et ju siis peab mingi põhjus olema. Ja nüüd olengi JPG vilistlane.

Võrdle end rebase ja abiturientina. Mis selle aja jooksul muutus?

Rebase-Killu oli kindlasti vähem julge, palju madalama enesehinnangu ning väiksema mõttemaailmaga inimene. Kolme aasta jooksul kasvasin ja arenesin tänu koolile, õpilasesindusele, Õpilasliidule ning muudele faktoritele. Õppisin enda eest seisma, õppisin teiste eest seisma ja õppisin suud lahti tegema, kui miski on viltu või hoopistükkis suurepärane. Samuti hakkasin rohkem huvituma poliitikast, Eesti haridussüsteemist, JPG struktuurist, koolidemokraatiast ning inimpsüühikast. Raske on kõike kokku võtta, kuna usun, et gümnaasiumiiga on peamine aeg, kui noor „päris inimeseks“ kujuneb, samamoodi sain inimeseks mina. Loodetavasti.

Missugune on Sinu helgeim mälestus keskkoolist?

Üht konkreetset mälestust ei taha ma esile tuua, vaid teen hoopis kerge *shout-out*'i õpilasesindusele, tänu kellele oli mu kooliaeg palju sisukam, lõbusam ja mitmekülgsem. Uskuge mind, need noored näevad täiega vaeva, et ka teistel õpilastel oleks mõnusam koolis käia, nad väärivad teie austust. Ja sel juhul väärite teie, head lugejad, ka nende oma. ÕE-s olemine andis võimaluse teada esimesena kooli siseasjadest, anda personaalselt juhtkonnale tagasisidet, toetada õpilasi, korraldada kooliperele üritusi ja 100% nautida koolis käimist. Pealegi, töö kõrval on nii palju häid emotsioone ja mälestusi, küsige julgelt praegustelt liikmetelt ise, kuidas akent külmpapina kasutada, kuidas me väljasõidul saunast jääkülma järve hüppasime, Lisett akna ära lõhkus või kuidas ÕE ruumis päkapikud käivad. Nende seiklustega kaasnenud tunded teevad mind rõõmsaks ja on mu helgeimad mälestused.

...rahva ja rahvusvaheliste lepingute põhjal, mis
...ra, kui ka rahvusvaheliste lepingute põhjal, mis
...nd siin tähendatud mõttes edaspidisteks aegadeks
...ksvuse kaotavad.

...sti rahvale ja maale ei järgne endisest Vene riigi
...lge kuuluvusest mingisuguseid kohustusi Vene-
...is vastu.

СТАТЬЯ II.

...хода из провозглашенного Российской Социалистичес-
...ческой Федеративной Советской Республикой
...вави всех народов из свободное самоопределе-
...е вплоть до полного отделения от госу-
...рства, в состав которого они входят,
...ссия признает безоговорочно не-
...зависимость и самостоятельность
...тничества Государства и отдели-
...ства добровольно и на вечные
...кмена от СССР и Советского
...он, при условии признания
...членства в Советском Союзе
...тства и др.

JAAN
1940. aasta jaanuar
...delegatsioon

Kes olid Sinu lemmikõpetajad? Miks?

See on alati metsikult raske küsimus. JPG õpetajad on kõik väga erineva õpetamisstiiliga, mis on neile iseloomulik ja sobiv. Õpetaja Roostik on otsekohene ja konkreetne, Säre tahab õpilastes siiralt oma aine vastu huvi tekitada, Palo teab eesti keeles vist kõiki reegleid peast ja annab endast parima, et need ka õpilasteni jõuaks, Reinup on ülimalt vastutulelik, Allik suudab panna ka kõige ajalookauge-ma õpilase kuulama, Karm on noortepärane ja mõistab ning kuulab mured ära, Loigu on alati täpne ja õigeaegne. Seda nimekirja võin ma veel väga pikalt jätkata. Ärge arvake, et olen naiivne ning väidan, et kõik õpetajad on ainult ilusad ja head, kindlasti mitte. Ka neil on oma halvad päevad, aga palun mõelge neist kui inimestest, kes teevad oma tööd nii hästi, kui oskavad. Olge mõistvad ning suhelge, see teeb nii teie kui nende elu lihtsamaks. Ausalt ka.

Kas ja kuidas aitas Poska Sinu tulevikuplaanidele kaasa?

Poskas sain tegeleda sellega, mis mind päriselt huvitas. Igasugune asjatamine ja oluliste otsuste juures abistamine on see, mis mind põlema paneb. Nüüd tean, et sellega peakingi tegelema, see on tore hobi, kuid tahan selle oma elukutsega siduda. Kuna lõpetasin alles mõned kuud tagasi, siis ega ma oma tulevikuplaanidega veel valmis pole, eks näeb, mis saab.

Kas keskkoolis esines ka raskusi? Kuis nendega toime tulid?

Raskusi oli, neid oli oiiii, kui palju, aga lohutuseks ütlen teile, et selline see elu ongi. Järgmine väide kõlab äraleierdatult ja võib-olla sisutühjana, kuid ükski kliše ei oleks kliše, kui sellel poleks tõepõhja all. ;) Niisiis olgu see sõprade, vanemate, õpetajate või härra Helmeriga, palun jagage oma muresid, teile tullakse vajadusel appi! *Communication is the key!*

Teiseks ärge kartke valida asju, mis teile enim naudingut pakuvad. Kuigi vahel nii paistab, siis tegelikult ei pea kõikides ainetes maksimumi püüdma. Nähke vaeva, aga ärge piinake ennast, on täiesti okei pühenduda ainetele, millega tulevikus end siduda tahate või mille kohta enim teadmisi soovite. Mõelge lihtsalt ise läbi, mis on teie eesmärk.

Millised tunded valdasid sind lõpetamisel?

Ma usun, et ei valeta, kui ütlen, et paar kuud peale lõpetamistki ei olnud veel tunnet, et kool ol-eks läbi saanud. Tõeliselt jõudis see kohale alles siis, kui hakkasin kolima. Lõpetamisel oli, nagu paljudel teistelgi, närv sees, mõttes keerles vaid „Palun ära ette minnes kuku!“ ja enne kõne pidamist ma väga ümbritsevatele keskenduda ei suutnudki. Peale seda oli juba lihtsam. Kõige ilusam oli aga ilmselt vaadata kõiki neid inimesi, kellega kolme aasta jooksul aega veetsin, neid, keda isegi ei tundnud, ja õpetajaid, kelle tundidest enam osa ei võta. Kõik nägid imetabased välja ning sel hetkel ei meenutatud negatiiv-seid hetki, räägiti vaid sellest, mis saab edasi.

Olid sa juba keskkooli-aastatel kindel, millega edasi tegeled?

Kümnendas klassis ma ei teadnud, mida edasi teha tahan. Üheteistkümnendas klassis ma ei teadnud, mida edasi teha tahan. Kaheteistkümnenda klassi alguses ma ei teadnud, mida edasi teha tahan, õppeaasta keskel tahtsin peale gümnaasiumi lõppu vaba aasta võtta ja lõpliku otsuse tegin alles kevade lõpupoole. Seega ärge põdege, kui te veel ei tea, aega on selle kiire asjaga.

PS. Kui sugulased, sõbrad, tuttavad ja justkui kõik maailma inimesed küsima hakkavad, öelge neile lihtsalt, et te ei avalda seda veel kellelegi. Teete iseenda elu lihtsamaks ja ei pea vastama küsimustele stiilis „Aga kuidas Sa ikka veel ei tea?“, „Kas Sa ülikooli ei kavatsegi minna?“ ja „Kohe on aeg otsustada ju, mis mõttes Sul pole õrna aimugi?“. Teil on õigus ise enda tuleviku üle otsustada.

Mida sa praegu teed? Kas oled sellega rahul?

Praegu õpin Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias kultuurikorraldust. Paljud ei tea, mida see tähendab, seega väike selgitus: tutvume eesti pärimuskultuuriga, loomemajanduse ja loovettevõtlusega, ökonoomika, arvepidamise, õiguse ning turundusega. Lisaks on roll organisatsioonijuhtimisel ja ettevõtlusõppel. Teisel aastal saab valida muusika või etenduskunstide suuna. Siiani olen ülimalt rahul. Olen alati olnud pigem käed-külge stiilis õppija ning kuna kultuuriakadeemias omandan rakenduskõrghariduse (kolmandik auditoorset, kolmandik iseseisvat tööd ja kolmandik praktikat), siis see sobib mulle ideaalselt. Suur tähtsus on kontaktide ja sõprussuhete loomisel, sest need on inimesed, kellega tulevikus päriselt vingeid asju teha saab.

Milline on sinu praegune igapäev võrreldes keskkooliaegse perioodiga?

Sellele küsimusele on mul praegu veidi keeruline vastata, sest Viljandis on sisseelamisperiood üsna pikk ja mingisugust rutiini pole tekkinud. Samas ma pole kindel, kas siin üldse tekib selline asi, sest pidevalt toimub midagi: kooliüritused, tudengite projektid, kultuurisündmused, kontserdid jne. Küll aga on üksinda elamine ja ise majandamine hea muutus ning omamoodi kogemus, paneb veelgi enam enda käike eelnevalt läbi mõtlema.

Millised on JPG ja ülikooli suurimad erinevused?

Ülikoolis pead ise väga palju järke ajama, kus ja mis ajaks midagi tehtud peab olema, samuti ei käi keegi Su puudumise põhjuseid küsimas. Küll aga tuleb (on soovituslik) loengutes (enamasti) kohal käia ja ringikäiv leht oma autogrammiga kaunistada. Kuna omandan rakenduskõrgharidust, ei ole minu õpe väga akadeemiline: hinnatakse loomingulisust, palju on vabas vormis ülesandeid, mille puhul saab lahenduskäigu ise valida, on praktikumid ja seminarid, kus töö toimub rühmades ning vaatluspraktika, mille raame külastame erinevaid Viljandi olulisi asutusi ja tutvume nende tööga. Ma ei saa väita, et taolisi asju Poskas ei olnud, aga kultuuriakadeemia on kindlasti rohkem kultuurile suunatud (mis väljendub ka selle nimes). Mõlemad koolid on tõeliselt erilised ja head selles, mida teevad.

Mida tahad öelda poskalastele?

Ma ei hakka siin loetlema asju, mida te juba mitmeid (kui mitte mitmekümneid) kordi kuulnud olete ja peast teate. Ütlen lihtsalt, et valmistuge selleks, et kui te kooli ära lõpetate, siis te ei ole ikka veel(!) elutargad ja ei peagi täpselt teadma, mida tahate. Lisaks ütlen, et tervele sellele intervjuule oli tõeliselt raske vastata, sest ma oleksin tahtnud kõike pikalt ja laialt seletada, aga siis poleks ju keegi viitsinud lugeda, seega kui tahad millegi kohta küsida või niisama maailma probleeme ja rõõme lahata, kirjuta mulle. Ma ei saa garanteerida, et Sulle kohe vastan, aga õige pea siiski! Hoidke oma kooli ja kodu ning ärge unustage täiega hullu panna!

TUNNIKONTROLL:

Vaike Rootsmaa vs Eerik Säre

1. Millised 2 leiutist sumerid maailmale pärandasid?

Õpetaja Rootsmaa: ratas, pronks.
Õpetaja Säre: Kirjakunst ja ratas tulevad meelde.

Vastus: Sumerite pärandeid maailmale on palju, eesotsas kiilkiri, ratas ja pronks.

2. Mis aastal kaotati pärisorjus Liivimaal talurahvaseadusega?

Õpetaja Rootsmaa: 1819, kuigi tegelikult keelustati see alles 1868 (teoorjus) ja sellele järgnes eestlaste esimene väljarändelaine
Õpetaja Säre: täpselt aastat ei mäleta pakun et 1820

Vastus: 1819. aastal

3. Kes oli Liivi sõja ajal Venemaal valitseja?

Õpetaja Rootsmaa: tsaar, vist oli Aleksander I
Õpetaja Säre: Ivan Julm

Vastus: Ivan IV ehk Ivan Julm.

4. Mis on liiva keemiline valem?

Õpetaja Rootsmaa: Kvartsiliiv e ränidioksiid on SiO₂, kuid teise definitsiooni järgi on liivaosake alla 0,2 mm läbimõõduga, ning võib koosneda ka muudest keemilistest ühenditest, nt vilgust, glaukoniidist jm
Õpetaja Säre: SiO₂

Vastus: SiO₂

5. Thomsoni mudelit nimetatakse ka ...

Õpetaja Rootsmaa: see on üks aatomi mudelitest
Õpetaja Säre: Rosinakukli/rosinasaia/pudingumudeliks

Vastus: ... "rosinasaia" mudeliks.

6. Millega tegeleb kinemaatika?

Õpetaja Rootsmaa: mehaanilise liikumisega (v=s/t, kiirus on teepikkus jagatud ajaga - seda valemit ikka mäletan), ilmselt veel teiste liikumisnähtustega ka
Õpetaja Säre: Kirjeldab liikumisi, aga mitte liikumise põhjuseid

Vastus: Kirjeldab liikumisi, käsitlemata nende põhjuseid.

7. Mis on tiheduse valem?

Õpetaja Rootsmaa: Tihedus $\rho = m/V$ ehk mass jagatud ruumalaga.

Õpetaja Säre: tihedus = mass / ruumala

Vastus: $\rho = m/V$ (tihedus = mass/ruumala)

8. Ruutvõrrandi lahendus

Õpetaja Rootsmaa: Tuleb leida x, aga valemit ei oska kirja panna.

Õpetaja Säre: $x_{(1,2)} = -b \pm \sqrt{b^2 - 4ac} / 2a$

Vastus: $x_{(1,2)} = -b \pm \sqrt{b^2 - 4ac} / 2a$

9. Koosinusteoreem

Õpetaja Rootsmaa: Kolmnurga külgede ja nurkade seosed, aga täpselt ei mäleta. Koosinus on nurga lähiskülje ja hüpotenuusi suhe (täisnurkses kolmnurgas).

Õpetaja Säre: Seal on kolm valemit, seega kas on vaja sõnastust või kolme valemit? ma kirjutan ühe valemi. $a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha$

Vastus:
$$\left. \begin{aligned} a^2 &= b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha \\ b^2 &= a^2 + c^2 - 2ac \cos \beta \\ c^2 &= a^2 + b^2 - 2ab \cos \gamma \end{aligned} \right\}$$

10. Millest koosnevad lipiidid?

Õpetaja Rootsmaa: lipiidid (rasvad) koosnevad alkoholist ja rasvhappe jäägist (tean, sest tegelesin suvel selle teemaga).

Õpetaja Säre: Kui äärmiselt primitiivselt vastata, siis rasvhappe jääkidest ja glütseroolsest alkoholist

Vastus: Lipiidid koosnevad alkoholist ja rasvhappe jäägist.

Mõlemal õpetajal on gümnaasiumi teadmistest üpris hea ülevaade. Tarkuseid on igast valdkonnast. Seekord oli õpetaja Särel vastavatele küsimustele õigemad vastused, kuigi õpetaja Rootsmaa ei jäänud kaugemale maha. (mõned vastused on artikli tarbeks veidi modifitseeritud)